

dossier 58

111

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

AFDELING VERBINDINGEN

's-GRAVENHAGE, LANGE HOUTSTRAAT 28

TEL. Nos: 465622; 614941 - 2531

REFERENTIE No: 412990	KOPIE No: 3
Dir./Afd.: dic	
Visie	
Ag. No:	
Dossier:	

VERZONDEN
CODEBERICHT

DATUM VAN VERZENDING:

14 september 1979

APKOMSTIG VAN:

min v b z

MINUUT GEPARAFEERD DOOR:

ett/tvs/dgpz

BESTEMD VOOR:

islamabad

PARAAF/OPM.:

onderwerp : affaire khan

~~GEHEIM~~

ten gevolge op mijn 34 moge ik u verzoeken te volstaan met kort bericht aan khan, waarin wordt bevestigd dat ik zijn brief heb ontvangen en met belangstelling heb bestudeerd.

van der Klaauw 39

~~GEHEIM~~

1. Op een codeber. mag telagr. niet in open taal werv. geantwoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijnen).

2. Afzenders van codeberichten mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

3. Het gebruik van de afzender van bericht per telefoon.

4. Dossiers, welke cod

Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.

Afschriften van codeberichten mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

Op een codeber. mag telegtr. niet in open taal worden geantwoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijnen).

4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

KOPIE:

m s
dgpz dges dgis
chef dio
chef drw
chef doa
hfd dio/pi
hfd drw/at
drs verbeek
(dio/ov)

e.z.: bos
geyzers)

a.z.: holtslag)
)=persoonlijk.

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

AFDELING VERBINDINGEN

's-GRAVENHAGE, LANGE HOUTSTRAAT 28
TEL. Nos: 465622; 614941 - 2531

VERZONDEN
CODEBERICHT

DATUM VAN VERZENDING:

14 september 1979

AFKOMSTIG VAN:

min. v. b.z.

BESTEMD VOOR:

L o n d e n

PARAAF/OPM.:

onderwerp : pakistan nucleair

r.u.c. 416

evenals mijn britse ambtgenoot ben ik van mening dat maatregelen op het vlak van de hulpverlening niet geeignet zijn om pakistan te bewegen af te zien van zijn nucleair programma. dit is naar mijn mening eerder door politieke overwegingen geïnspireerd waarop economische 'sancties' geen vat krijgen.

inmiddels wordt ook hier het nucleaire gedeelte van de lijst strategische goederen (geen uitvoer tenzij met vergunning) binnenkort uitgebreid en verfijnd, zulks op basis van in cocom-verband gemaakte afspraken. in aanmerking komende industrieën h.t.l. zijn hiervan al op de hoogte gebracht.

over de stand van het onderzoek in de affaire khan kan ik u niet inlichten. de interdepartementale werkgroep terzake heeft nog geen rapport uitgebracht. informatie van de troika-partners zal geschieden via het joint committee.

van der klaauw 156

~~GEHEIM~~

REFERENTIE No:	KOPIE No:
413012	10
Dir./Afd.:	dio
Visie	
Ag. No:	
Dossier:	

MINUUT GEPARAFFEERD DOOR:

ett/tvs/plvdgis/dgpz

~~GEHEIM~~

Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.
4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

Afschriften van codeberichten mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taalk. worden geantwoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijnen).

KOPIE:
M S
dgpz
oges
dgis
chef drw } p
chef dio } e
chef ooa } n
hfd drw/at } s
hfd dio/pi } o
drs. verbeek } o
(dio, ov) } n
 } t

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

AFDELING VERBINDINGEN

's-GRAVENHAGE, LANGE HOUTSTRAAT 28
TEL. Nos: 465622; 614941 - 2531

ONTVANGEN
CODEBERICHT

DATUM VAN ONTVANGST:

18 september 1979

BESTEMD VOOR:

min. v. b.z.

REFERENTIE No: 10202	KOPIE No: 7
Dir./Afd.:	
Visie	
Ag. No:	
Dossier:	

DATUM VAN AFZENDING:

17 september 1979

AFKOMSTIG VAN: i s l a m a b a d

PARAAF/OPM.:

onderwerp : pakistan nucleair

Pakistan's nucleaire optie is de afgelopen weken vele malen door 'slands leiders onderstreept langs de bekende lijnen: Pakistan - aldus dit (m.i. aanvechtbaar) argument - heeft nauwelijks natuurlijke energiebronnen en is voor zijn economische opbouw en welvaart dus aangewezen op ontwikkeling van atoomenergie waarop zijn lopende produktie en onderzoekprogramma dan ook is gericht. Deze nucleaire optie - aldus president Zia in een persinterview - is essentieel voor 'slands economische toekomst en van veel groter en blijvend belang dan de buitenlandse economische hulp van het ogenblik.

Internationaal heeft Pakistan zijn nucleaire belangen energie uitgedragen op de n.g.l.-topconferentie in Havana, en daarbij naar het voorkomt een belangrijke mate van steun gevonden. Perscommentaren hier onderstrepen als pakistaanse zegepraal de passage in de slotverklaring betreffende "het onvervreemdbare recht van alle staten op vreedzame nucleaire technologie" en de daaraan gekoppelde veroordeling van "de pressies en dreigementen tegen de ontwikkelingslanden om hen te verhinderen hun programma's van vreedzaam gebruik van nucleaire energie voort te zetten". In deze zelfde nucleaire samenhang en wederom als pakistaans initiatief en zegepraal interpreteert de pakistaanse pers de n.g.l. economische verklaring waar deze "scherpe veroordeling" uitspreekt t.a.v. "the practice of using debts problems and development assistance to exert pressure or coercion of any kind on the developing countries, including the act of unilaterally interrupting aid and bringing pressure to bear on other countries and international organisations to act in such manners".

Nationaal ontmoet de nucleaire politiek van de regering allerlei tegenstand. Publieke opinie en partijen zien het nucleaire program als een "vaderlandse zaak" die zij allen steunen. Mijn collega's hier nemen overigens aan dat deze steun niet zo zeer berust op geloof in de door de regering voorgeschotelde rationale economische argumenten voor vreedzaam atoomgebruik doch veel meer op de overtuiging dat nu-

~~CONFIDENTIEEL~~

ONTVANGEN CODEBERICHT

Ref. no.: 19202

VERVOLG -2-

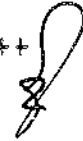
Rubricering:

~~CONFIDENTIEEL~~

nucleaire program gericht is op "een bom" die ongeacht de semantische aankleding als "vreedzaam" uitsluitend betekenis heeft in termen van militaire macht en van nucleaire pariteit met india.

conclusie van bovenstaande mag zijn dat pakistan uitgaande van structurele nationale behoefte om india bij te blijven, en gedragen door zijn publieke opinie zich zo mogelijk nog definitieven in zijn nucleaire program heeft vastgebeten en inmiddels ook een aantal barrières wil opbouwen om westerse economische of andere druk al bij voorbaat te bemoeilijken en af te wijzen.

van agt 69 ++

~~CONFIDENTIEEL~~

- 1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden geantwoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijnen).
- 2. Inzichten van codeberichten mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.
- 3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht of het telefoon nummer worden gesproken.
- 4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.
 4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

2. Afschriften van codeberichten mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden geantwoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijnen).

KOPIE:

m s dgpz
 dges dgis

ch.drw o
 ch.doa e
 ch.dio r
 hfd drw/at s
 hfd dio/h+ n
 drs. ver- o
 beek: n
 (dio/ovl) l
 y
 k

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN
 AFDELING VERBINDINGEN
 's-GRAVENHAGE, LANGE HOUTSTRAAT 28
 TEL. Nos: 465622; 614941 - 2531

**VERZONDEN
 CODEBERICHT**

DATUM VAN VERZENDING:
 18 september 1979

AFKOMSTIG VAN:
 min. van buitenl.zaken

REFERENTIE No: 41 31 33	KOPIE No: 8
Dir./Afd.: dio/oi	
Visie	
Ag. No:	
Dossier:	

MINUUT GEPARAFEERD DOOR:
 ett/tvs

BESTEMD VOOR: p v n e w y o r k

PARAAF/OPM.:

ter informatie per koerier aan: islamabad
 onderwerp : pakistan nucleair

~~SECRET~~
 10/12/79 10:00:00

via pakistaanse ambassadeur alhier heeft mij een persoonlijk en vertrouwelijk verzoek bereikt van aga shahi, speciaal adviseur van de president van pakistan voor buitenlandse zaken, voor een gesprek met mij over pakistans nucleaire programma. moge verzoeken dergelijke ontmoeting, die uiteraard met discretie omringd dient te zijn, te arrangeren. voor uw informatie diene dat dgis, die aga shahi bij toeval in new york ontmoette, hem reeds heeft bevestigd dat ik hem wil ontmoeten.

van der klaauw 409++

[Handwritten signature]

Van: DIO/OV Datum: 18 september 1979
Aan: Chef DIO via DIO/PI nr.: 159/79
Onderwerp: Nucleaire export naar Pakistan

Referte Uw memo nr. 100/79 d.d. 6 september 1979.

Naar aanleiding van het recentelijk van VS-zijde gedane verzoek, te willen overwegen om, met het oog op de affaire Pakistan, de export vanuit Nederland van een aantal produkten, waaraan Pakistan voor de bouw van zijn verrijkingsinstallatie dringend behoefte zou hebben, onder exportcontrole te stellen, ontving een van mijn medewerkers vanmorgen een eerste telefonische reactie van de heer Nieuwland van de BEB.

Deze deelde mee dat hij voor elk van de in Uw bovengenoemde memo genoemde categorieën in onze huidige strategische lijst een aantal daarmee corresponderende posten had gevonden, maar dat hij op basis van de tot nog toe van VS-zijde ontvangen omschrijvingen niet had kunnen vaststellen of deze posten het bedoelde geheel dekten. Hij meende dat de simpelste weg om die vraag te beantwoorden zou zijn om de Amerikanen te verwijzen naar het nucleaire gedeelte van onze lijst van strategische goederen, zodat de VS-deskundigen zelf kunnen vaststellen of deze lijst huns inziens incompleet is, en in dat geval specifieke aanvullingen kunnen voorstellen.

De Nederlandse lijst is, volgens Nieuwland, niet anders dan een zeer getrouwe vertaling van de Cocomlijst van 17 juni 1976 (Cocom doc 76/1000). Binnenkort zal deze, op VS-voorstel, nog aanzienlijk aangevuld worden; deze aanvulling zal waarschijnlijk 25 dezer bij de Cocom-werkgroep worden vastgesteld; NL zal deze uitbreiding steunen en heeft vooruitlopend hierop de in aanmerking komende bedrijven reeds gealerteerd. Hierbij dient overigens te worden opgemerkt dat de overdracht van UFG technologie evenals andere nucleaire technologieën, thans nog niet aan regels onderhevig is. Maatregelen ten deze worden nog bestudeerd.

Nieuwland noemde het vreemd dat de VS de huidige voorstellen niet in Cocomverband zou indienen. Hij vroeg zich daarom af of hier niet sprake was van een gebrek aan coördinatie tussen verschillende delen van de VS-administratie.

Het bovenstaande zal schriftelijk door EZ worden bevestigd.

+++++

[Handwritten mark]

[Handwritten notes in Dutch:]
1/ over het een gebrek aan coördinatie
2/ het gebrek aan coördinatie
3/ het gebrek aan coördinatie
4/ het gebrek aan coördinatie
~~GEHEIM~~

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN
AFDELING VERBINDINGEN
's-GRAVENHAGE, LANGE HOUTSTRAAT 28
TEL. Nos: 465822; 614941 - 2531

REFERENTIE No: 19451	KOPIE No: 21
Dir./Afd.: DRW/AT	
Visie	
Ag. No: 266142	
Dossier: D13.339.2 Pakistan	

KOPIE:

m s
dgpz
dges dcis
chef dic }
chef drw }
chef doa }
hfd drw/at }
hfd dio/pi }
verbeek }
(dio/ov) }

P
E
R
S
O
N
L.

ONTVANGEN CODEBERICHT

DATUM VAN ONTVANGST:
20 september 1979.
BESTEMD VOOR:
min. v. D.Z.

DATUM VAN AFZENDING:
20 september 1979

AFKOMSTIG VAN: i s l a m a b a d PARAAF/OPM.:

~~CONFIDENTIEEL~~

onderwerp : pakistan nucleair

1. bij iedere gelegenheid dat pakistan's nucleair programma ter sprake komt wijzen pakistaanse zegslieden erop dat dit program onontbeerlijk is voor de energievoorziening in de toekomst. in deze redenering zou passen dat pakistan een omvangrijk bouwprogramma heeft voor reaktoren. echter, het enige dat het huidige vijfjarenplan (78-83) hierover bevat, luidt 'work on chasma will be started'. betreft hier een 600 megawatt lichtwater reaktor met (optimistisch) geschatte bouwkosten van usdlr 530 miljoen.
2. daar vijfjarenplan voorts slechts een uitgave voorziet van in totaal usdlr 300 miljoen voor pakistan atomic energy commission mag men aannemen dat het bij voorkomende gelegenheden summier aangeduide voornemen avant jaar 2000 20 reaktoren te bouwen (nog) niet in konkreet beleid is vertaald. indien men daarnaast zet dat pakistan op dit moment slechts een enkele energieproducerende reaktor bezit -de 137 megawatt kanupp zwaarwaterreaktor- dan moge duidelijk zijn dat een verrijkings c.q. opwerkingsinstallatie economisch niet verdedigbaar is. de enige economische 'rechtvaardiging' voor een verrijkingsinstallatie zou wellicht kunnen zijn feit dat volgens niet gespecificeerde pakistaanse opgave in het distrikt d.g. khan aanzienlijke hoeveelheden uranium -en ook thorium- zijn gevonden die na verrijking naar andere landen zouden kunnen worden uitgevoerd.
3. los van het ontbreken van een groot opgezet nucleair energie program, kan men zich afvragen of nucleaire energie voor pakistan een dwingende noodzaak is. de in 72 door iaee gemaakte 'nuclear power planning study for pakistan' zou energiebehoefte van pakistan in jaar 2000 stellen op 26000 megawatt, pakistaanse bronnen spreken inmiddels van 27000 megawatt. pakistan heeft zeker geen overvloed aan natuurlijke rijkdommen maar potentiële alternatieven voor nucleaire energie zouden voor een groot gedeelte in toekomstige energiebehoefte kunnen voorzien. het 'energy data book' (78) van min. van petroleum en natuurlijke rijkdommen geeft navolgende opsomming van pakistan's energievoorraden.

~~CONFIDENTIEEL~~

1. Op een codeber. mag telegr. niet in open taal worden geantwoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijnen).

2. Afschriften van codeberichten mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.

4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

8'0

ONTVANGEN CODEBERICHT

Ref. no.: 19451

VERVOLG -2-

Rubricering:

~~CONFIDENTIEEL~~

- a. aardgas
bewezen voorraden van 20-22 trillion cubic feet met een theoretisch potentieel van 140 trillion cubic feet. bevestigde voorraden zouden toereikend zijn voor 60 jaar. aardgas voorziet thans in 37,2 procent van energieverbruik.
 - b. hydro-electriciteit
"data book" geeft een statistiek uit de iaee-studie waaruit blijkt dat 22 stuwdammen 20777 megawatt zouden kunnen opwekken. doorgaans stelt de pakistaanse regering het potentieel echter op minder dan 10.000 megawatt.
 - c. kolen
bewezen voorraden van 477 miljoen ton van lage kwaliteit.
 - d. zonne-energie
iedere vierkante mijl van pakistan ontvangt jaarlijks 1800 kwh aan zonne-energie
 - e. olie
pakistan produceerde in (financiële) jaar 76-77 3,8 miljoen vaten olie. dit is 12 procent van totale oliebehoefte. theoretisch potentieel zou 36 miljard vaten bedragen met bewezen voorraden van 398 miljoen vaten. volgens vs schattingen zou pakistan in 83 voor helft kunnen voorzien in eigen behoefte. met huidige peil van olieprijs is pakistan zeker aantrekkelijk gebied voor exploratie. een teken hier van is de heden te tekenen overeenkomst tussen pakistan en shell voor omvangrijke exploratieproject waarbij met een investering van 76,5 miljoen dollar binnen acht jaar 11 proefboringen zullen worden uitgevoerd.
4. conclusie moge zijn dat pakistan's energiebehoefte nucleaire energie niet tot een allesoverheersende prioriteit maakt, zeker niet indien men in aanmerking neemt dat de te maken reusachtige investeringen veel produktiever voor andere doeleinden kunnen worden aangewend.

van agt 72 +

Kus

~~CONFIDENTIEEL~~

Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.

4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

2. Alleen berichten van codeberichten mogen uitgaan. Alleen berichten door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden geantwoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijnen).

4. Bericht per telegraaf worden gesproken. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.
4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.
4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.
4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

KOPIE:
voorshands
m r s
dopz dgis
dges
chef dio
chef drw
chef doa
hfd dio/pi
hfd drw/at
verbeek(dio/ov))
)=persoonlijk

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN
AFDELING VERBINDINGEN
's-GRAVENHAGE, LANGE HOUTSTRAAT 28
TEL. Nos: 465622; 614941 - 2531

ONTVANGEN CODEBERICHT

DATUM VAN ONTVANGST:
24 september 1979
BESTEMD VOOR:
min van bz

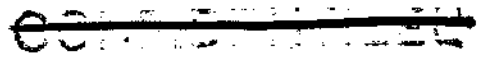
REFERENTIE No: 12641	KOPIE No:
Dir./Afd.:	
Visie	
Ag. No:	
Dossier:	

DATUM VAN AFZENDING:
24 september 1979

AFKOMSTIG VAN:

i s l a m a b a d

PARAAF/OPM.:

mede voor ontwikkelingssamenwerking
onderwerp : i.m.f. pakistan nucleair

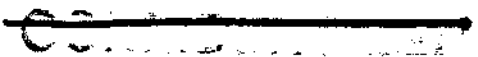
vervolg mijn 75.

het te karachi verschijnend financieel economisch
dablad "business recorder" meldt in grote opmaak
in zijn zojuist alhier ontvangen zondagseditie:
" pakistan has firmly and in very definite terms
refused to accept the advise of the international
monetary fund (i.m.f.) to devalue the pak.rupee,
business recorder understands on good authority, the
i.m.f. is reported to have made devaluation a condition
for the extension of aid and rescheduling of existing
debt liabilities. financial circles in the country
are of the view that i.m.f.'s. advice is not based on
economic considerations but on politically motivated
pressures from quarters that are seeking to destabi-
lize pakistan economy to force the country to give
up its peaceful atomic research programme"

volledige tekst van het drie kolommetlange
artikel dat zich verder beperkt tot economische-finan-
ciale argumenten tegen devaluatie gaat u toe per koerier .

e.e.a. lijkt juistheid te bevestigen van de hier
in diplomatieke kring bestaande mening dat pakistan
zich maximaal zal blijven verzetten tegen i.m.f. medezeggen-
schap als voorwaande voor schuldenverlichting.

van agt 76++
Ru

bericht per telefoon worden gesproken. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.
4.
uitsluitend door de afdeling Verbin- dingen worden vervaardigd.
geantwoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijnen).

KOPIE:
voorshands
m r s
dgpz dgis
dges
chef dio }
chef drw }
chef doa }
hfd dio/pi)
hfd drw/at)
verbeek(dio/ov))
) =persoonlijk

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN
AFDELING VERBINDINGEN
's-GRAVENHAGE, LANGE HOUTSTRAAT 28
TEL. Nos: 465622; 614941-2531

ONTVANGEN CODEBERICHT

DATUM VAN ONTVANGST:
24 september 1979
BESTEMD VOOR:
min. van oz

REFERENTIE No: 19640	KOPIE No: 13
Dir./Afd.:	
Visie	
Ag. No:	
Dossier:	

DATUM VAN AFZENDING:
23/24 september 1979

AFKOMSTIG VAN: i s l a m a b a d
PARAAF/OPM.:

~~CONFIDENTIEEL~~

mede voor ontwikkelingssamenwerking
onderwerp: i.m.f. wereldbank vergadering belgrado ;pakistan
nucleair.

berichten in de regeringspers wijzen erop dat pakistan zich opmaakt om tijdens a.s. bijeenkomst te belgrado van groep van 77 een consensus door te drukken dat de derde wereldlanden tijdens daarop aansluitende i.m.f. wereldbankvergadering prioriteit moeten verlenen aan eis dat "the i.m.f. balance of payment support should neither be used to (a) exercise political pressures on developing countries nor (b) be conditional on acceptance by these countries of measures and programmes which may hinder or compromise their major economic objectives and priorities"

verwachtbare pakistaanse actie te belgrado lijkt te mogen worden gezien als verlengstuk van pakistaanse initiatieven in nietgebondenlanden conferentie te havanna (mijn 69) en dus ook in samenhang met pakistan's atoomprogram, van het slagen waarvan immers - aldus steeds herhaalde these -landspehete economische toekomst afhandt.

e.e.a. zal pakistan ook nieuwe argumenten verschaffen voor zijn verzet tegen de door het i.m.f. geeiste financiële en economische saneringsmaatregelen. in dit verband bericht regeringspers van heden dat besprekingen waren vastgelopen omdat het i.m.f. " in a major departure from its normal practice " een voor pakistan onaanvaardbare devaluatie van rupee had geeist, hetgeen, aldus dit bericht " duidelijk als een door niet - economische overwegingen ingegeven eis mag worden gezien".

van ant 75++
ky

~~CONFIDENTIEEL~~

MEMORANDUM

998.4 Pakistan LIC

Van: P.J.M. Verbeek *PJMV*

Datum: 25 september 1979

Aan: Hfd. DIO/OV *Hfd. DIO/OV*Onderwerp: Pakistan nucleair

DFO *note*
cont.!

Van de heer Ter Haar (DOA/ZA) vernam ik zojuist dat er binnenkort een intradepartementale voorbespreking plaatsvindt bij DFO over het jaarlijkse bestedingsoverleg met Pakistan. Deze voorbespreking zou deze keer onder leiding staan van R, aangezien het de bedoeling was om i.v.m. de recente nucleaire ontwikkelingen in Pakistan dieper dan gewoonlijk in te gaan op de politieke aspecten van de relatie Nederland/Pakistan. DOA was reeds gevraagd hiertoe enig voorbereidend werk te verrichten. Voorts zou Chef DFO voornemens zijn om binnenkort zelf naar Pakistan te gaan om het bestedingsoverleg met de Pakistani i.v.m. genoemde kwestie persoonlijk te leiden.

Deze bespreking bij DFO vindt plaats 27 dezer, 10 uur, Lange Houtstraat 11.

Het lijkt mij gewenst dat DIO aan DFO/A1 laat weten prijs te stellen op een uitnodiging voor deze vergadering. Dit zou een eerste aanzet kunnen zijn voor een meer fundamentele discussie tussen o.a. DFO, DOA en DIO over de implicaties van de nucleaire ontwikkelingen in Pakistan, mede met het oog op evt. daaruit te trekken consequenties voor het t.a.v. Pakistan te voeren beleid.

+++++

1431

AMBASSADE VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

ROYAL NETHERLANDS
EMBASSY

MIN. VAN BUITENLANDSE ZAKEN	
DIR. <i>IRW/AT</i>	VIGIE
INGEK. 18 OKT. 1979	Co: OSW
Fotona.	Agnd. <i>29/12/78</i>
DOSSIER <i>013.339.2</i>	<i>Vakhtlan</i>

No. 3304/535

Islehabad, ~~16 oktober~~ 1979

Pakistan-Canada; nucleair; Pakistan-V.S.

nr

Pakistan heeft hevig gereageerd op een uitlating van de Canadese Minister van Buitenlandse Zaken die in een toespraak op 4 oktober jl. te Toronto vraagtekens had gezet bij het principe dat ontwikkelingssamenwerkingsbeleid t.a.v. een land gescheiden moet blijven van het terrein van de buitenlandse politieke en economische bilaterale betrekkingen. Als illustratie had Minister McDonald Pakistan genoemd, dat - aldus de Minister - zeer grote Canadese hulp ontvangt, maar toch voorop liep bij de veroordeling van Canada als "imperialistisch" door de NGL-conferentie van Havana, en dat bovendien een atombom wil blijven maken.

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken alhier gaf op 13 dezer een lange verklaring af waarin wordt gezegd dat op de NGL-conferentie van Havana niet Pakistan doch de Afrikaanse staten het initiatief hadden genomen voor de lijst van "imperialistische", met Zuid-Afrika samenwerkende landen. Wel, aldus de verklaring van het Ministerie, nam Pakistan het initiatief voor de NGL-resolutie over Jerusalem en de daarin vervatte oproep tot verbreking van de diplomatieke en economische betrekkingen met "landen die formeel of bij implicatie de stad Jerusalem als de hoofdstad van Israel erkennen". Als Canada zijn ambassade naar Jerusalem zou verplaatsen zou het in strijd komen met VR-resolutie 267, die Canada in 1968 als lid van de VR had helpen aannemen, aldus de Pakistaanse verklaring verder.

Over het nucleaire aspect zegt de Pakistaanse verklaring: "The Canadian Minister's remarks about our peaceful nuclear programme are irrelevant and appear to be derived from the current campaign in sections of the international media against Pakistan's peaceful nuclear programme. It is sad to note that

De Minister van Buitenlandse Zaken
te 's-Gravenhage.

-2-

rt:

Canada has taken no account of the assurances offered by Pakistan at the highest level that it will not develop nuclear weapons. Indeed, it was Pakistan which was the first to warn Canada about the danger of a nuclear explosion as a direct consequence of its collaborations with a country in our region".

Met Pakistaanse Ministerie besluit met de vaststelling dat Pakistan

"can hardly subscribe to the proposition that economic aid should be an instrument to be used by a donor country to influence the internal or external policies of recipient states. Pakistan's policies on all international issues will continue to be determined by our commitment to international peace and security, to the goals of general and complete disarmament and to mutual cooperation in the spirit of international interdependence and equality".

De "Pakistan Times", als regel spreekbuis van de regering, heeft in een hoofdartikel van 15 dezer een en ander nog wat breder uitgemeten en nog enig extra accent gelegd op het nucleaire aspect:

"The episode is symptomatic of the strains that have crept into Pak-Canada relations in the last few years mainly owing to the unilateral decisions taken by Ottawa. Some three years ago Canada in violation of all bilateral agreements terminated nuclear co-operation with Pakistan on the basis of speculative and tendentious Press reports about this country's trying to develop nuclear weapons technology. This was a great blow to bilateral relations, but Pakistan maintained its calm and refrained from taking any retaliatory action. Again a section of the Canadian Press has carried on a relentless propoganda campaign against this country's peaceful nuclear programme, and only a few days ago "The Globe and Mail" reported that Pakistan would explode a nuclear device in the early eighties. On top of all this has come the statement of the Canadian External Affairs Minister in which she has also made some improper remarks about Pakistan's nuclear programme, totally ignoring the assurances given in this behalf by Pakistan at the highest level. An implied threat has also in the meantime been held out by Ottawa about a review of its aid programme in the light of its foreign policy objectives. This is a proposition that Pakistan, as a self-respecting sovereign nation, can never accept. It has never accepted aid with strings, and will continue to pursue this policy in the future".

Ik teken bij dit alles aan dat Pakistan een groot belang heeft bij zijn verhouding met Canada, dat met zijn hulp-programma van jaarlijks ongeveer 60 miljoen dollar hier

De belangrijkste donor is. Canada heeft echter reeds tijdens de consortiumvergadering te Parijs van juni jl. laten weten voorlopig geen hulptoelagen te kunnen doen hangende de herziening van het gehele Canadese ontwikkelingsbeleid.

De gehele episode ware voor het overige ook te zien tegen de achtergrond van het dese week te Washington lopende overleg van Secretary of State Vance met Minister Agha Shahi en Foreign Secretary Shah Nawaz. De door de Amerikaanse wet gelegde band tussen VS-hulp en non-prolifiratiebeleid vormt het kader van dat overleg, dat de Pakistaanse propaganda-machine met enig hoera-geroep aankondigde als bewijs dat de VS thans blijkbaar toch begint te twijfelen aan de juistheid van zijn negatieve reacties op Pakistan's vroedzaam atoomenergie-program.

De Ambassadeur,

M. van G.

F.J.G.J. van G.